

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Commemoració de l'any internacional de la química

Palau del Parlament, 30 de maig de 2011

La presidenta

Senyores i senyors, els reitero la benvinguda al palau del Parlament. Permetin-me —malgrat que algun diputat o diputada ja m'ho ha sentit dir en altres ocasions— que els expliqui una mica la història que conté aquest palau.

Conté tres segles de la nostra història col·lectiva. Segur que molts de vostès en saben, d'història, i saben aquesta història, però crec que és bo, important i necessari que, quan s'organitzen actes com el d'avui —actes tan importants com el d'avui—, puguem explicar als nostres conciutadans què és el que es fa en aquest Parlament i per què aquest palau avui és el Parlament de Catalunya.

De fet, el 1714, després de la nostra desfeta, el monarca Felip V va considerar la necessitat de construir una ciutadella, un polvorí, com a instrument repressor contra els barcelonins. Així es va fer i es va construir una ciutadella de la qual només queden dos edificis dempeus; no aquest, sinó els que trobem sortint del palau a la banda del davant: un institut i una església, la capella castrense.

Passat un segle i tres quarts, cap al 1880, l'Ajuntament de Barcelona va decidir construir aquest palau, però amb la finalitat que fos un palau reial. L'obra va restar inacabada, no va ser mai palau reial i al cap de deu anys de construïda la van acabar i van ubicar-hi el museu municipal d'art de Barcelona.

Això fins l'any 1932, que amb la Generalitat republicana aquest palau es converteix en el Parlament de Catalunya. El tenim com a Parlament de Catalunya fins l'any 39. Llavors tornem a perdre les nostres institucions, les polítiques, les jurídiques —això, vostès, ja ho saben— i les recuperem l'any 1980, amb les primeres eleccions al Parlament de Catalunya, i des de l'any 80 —i espero que ja per sempre— és el Parlament de Catalunya, on avui vostès estan convidats per celebrar l'any internacional de la química.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Al Parlament, quan se'ns demana la possibilitat d'organitzar actes com el d'avui, hi estem sempre oberts, perquè quan diem que és la representació del poble de Catalunya no ho diem per dir, sinó que ho diem perquè ho sentim així, i creiem que el més adequat és que no tan sols sigui un palau obert a la gent —associacions, escoles i persones que cada dia volen visitar el palau—, sinó molt especialment a actes com el d'avui, perquè diferents sectors de la nostra societat puguin veure i conèixer el Parlament i hi puguin fer commemoracions del seu àmbit professional.

El Parlament vol ser un parlament obert a la ciutadania, un parlament proper a la realitat del país i impulsor del debat social.

Abans, les dues persones que m'acompanyen a la taula parlaven de les entitats que han donat força i suport a l'organització d'actes com el d'avui durant tot l'any internacional, i ha parlat de trenta-quatre institucions diferents, incloent-hi, naturalment, el Parlament de Catalunya o la Generalitat.

Jo, en aquest sentit, vull agrair a les diferents institucions que són part de la nostra societat civil que s'impliquin en l'organització d'actes com aquest, i que s'hi impliquin perquè, com deien ells, actes com aquest donen no tan sols visibilitat a la ciutadania, que és un dels objectius que té aquest any internacional, sinó que també animen la joventut, els nostres joves, perquè no tan sols coneguin la química, sinó que s'hi impliquin.

I, a més, una altra cosa. En moments com aquest, moments llargs de recuperació econòmica o de crisi econòmica, o de com en vulguem dir, però, en un moment difícil per a la nostra societat, que àmbits com la química, que tenen una força important a Catalunya, encara en puguin tenir més i puguin donar una empenta a la nostra situació econòmica és important.

Aquesta jornada, amb el lema 'Química: la nostra vida, el nostre futur', és un acte que des de l'organització pretén ser alhora una reivindicació i una afirmació del món de la química des de tots els punts de vista (acadèmic, industrial, social i econòmic). I pretén, entre altres objectius, demostrar la importància de la química com a eina fonamental per satisfer les necessitats de la societat.

Des del Parlament hi som ben receptius, perquè no volem ni podem ser aliens als debats socials ni a les qüestions que afecten la vida quotidiana. Per això hem volgut fer-hi la nostra aportació, aollint aquest acte, però especialment —i abans el presi-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

dent de la Societat Catalana ja ho ha dit— intentant que entre tots els grups parlamentaris —perquè per fer una declaració institucional davant el ple del Parlament cal que tots els grups parlamentaris es posin d'acord—..., estic convençuda que aquests dies que ja comença de nou la vida parlamentària, després de quinze dies d'eleccions municipals i, per tant, d'altres feines que tenien els diputats —i aquí en tinc una representació— puguem posar-nos d'acord entre tots perquè en una de les sessions plenàries que tindrem aquest mes, aquesta setmana o d'aquí a una setmana i mitja, puguem arribar a un acord per llegir una declaració institucional del Parlament a favor de l'any internacional de la química.

Aquest any internacional de la química se celebra en virtut d'una resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides, aprovada el 19 de desembre de 2008. La tria ja s'ha comentat, però jo voldria fer esment, potser una mica, més d'un dels centenaris que se celebren.

D'una banda, el de la fundació de l'Associació Internacional de Societats de Química, que és l'entitat precursora de l'actual Unió Internacional de Química Pura i Aplicada, i de l'altra, del premi Nobel de química a Marie Skłodowska-Curie, la qual cosa ens permet, a més, celebrar les contribucions de les dones a la ciència.

M'he mirat una mica la història i la biografia de Marie Curie i m'he parat en tres elements, en tres punts. A final del segle XIX, el 1893, es va llicenciar en física i va ser la primera de la seva promoció. L'any següent es va llicenciar en matemàtiques i va ser segona de la seva promoció. Als vint-i-nou anys ja s'havia doctorat en radioactivitat natural.

El president de la Societat Catalana ha parlat dels tres descobriments que va fer. A la seva biografia consta que, en ser dona, sempre va voler deixar clar que els descobriments eren seus. I això era així perquè, de fet, a final del segle XIX a molts científics els resultava difícil creure que una dona pogués ser tan llesta, estar tan involucrada en el món de la ciència i ser capaç d'una obra original com la seva.

Jo crec que és important destacar-ho. És important destacar que n'és el centenari, però també, potser, fer una crida..., perquè és cert que a les universitats d'Espanya, de Catalunya, més del 60 per cent d'universitaris que surten amb bona nota i amb títol són dones, però, després, a l'hora de buscar feina, moltes es queden pel camí i superen aquest camí més homes que dones, i en l'àmbit de la ciència encara més.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Per tant, jo aquí també demano als responsables d'aquest any internacional que, com que encara queda mig any per celebrar activitats d'aquesta mena per donar a conèixer la química i demostrar que és necessària i que és part de la nostra vida, com diré després, que quan parlem de la necessitat que els joves s'assabentin del què és la química, que és necessària i que s'animin a treballar i a estudiar-ne, poder fer també una crida, entre els joves, a les dones perquè puguin tirar endavant i puguin estudiar i preparar-se més en l'àmbit de la ciència.

També fa tres-cents cinquanta anys que el científic irlandès Robert Boyle, al seu llibre 'The Sceptical Chymist', va utilitzar la paraula 'química' i va marcar el punt de partida de la ciència química moderna.

La directora general de la UNESCO reclama una "química de demà" que sigui alhora una ciència responsable i compartida. Entén, en aquest punt, que l'absència pràcticament d'una cultura general química impedeix que les persones accedeixin a realitats que influeixen en la seva vida quotidiana i, alhora, frena la capacitat col·lectiva de ser-ne partícips.

Jo crec que és important que la directora general de la UNESCO digui que hi ha una absència pràcticament total d'una cultura general química..., ha de preocupar, perquè si realment és un tema tan important i tan present a les nostres vides, potser no hem sabut vendre'l suficientment, i potser hauríem de pensar entre tots la manera de poder vendre aquesta assignatura, aquesta ciència, perquè sigui molt més present a la nostra societat.

La jornada d'avui —i de segur que també altres activitats previstes que tindran lloc durant aquest any internacional de la química— ha de fer que la societat en general, i els joves en particular, diguin, si miren el seu entorn, que el que troben és química.

La química desenvolupa un paper fonamental tant pel lloc que ocupa a les ciències de la natura i del coneixement com per la importància econòmica i l'omnipresència que té a la nostra vida diària.

La química és present a tot arreu: a la roba que portem, al que mengem, a l'aire que respirem, als nostres cossos... Tot està fet de matèria i tota la matèria està formada per molècules; tot és química.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català
Presidenta

Per aquesta i altres raons, l'ONU va declarar l'any 2011 any internacional de la química, i va fer que el seu principal objectiu fos destacar i donar a conèixer el paper que ha tingut, que té, que tindrà i que ha de tenir en el futur la química en el nostre benestar.

Jo no diria res més. Ni sóc química, ni tinc parents químics. Tinc una família molt extensa, però la majoria són juristes. Els podria parlar durant tres o quatre hores de drets i de lleis, crec que els avorriaria molt, i que l'important, precisament, és que aquesta jornada que avui s'inaugura al palau del Parlament tingui els seus fruits.

I els seus fruits de segur que els tindrà amb els quatre ponents que abans he saludat al despatx de presidència i a qui agraeixo la disponibilitat —igual que han fet els dos membres de la taula, el president de la Societat Catalana de Química i el director de la UNESCO a Catalunya— per participar avui en aquesta jornada, i els demano que animin tots els que són aquí perquè també en facin ressò a la nostra societat.

Moltes gràcies.